

**FUNDACJA
BATOREGO**

IM. STEFANA

ul. Sapieżyńska 10a
00-215 Warszawa
tel. |48-22| 5360200
fax |48-22| 5360220
batory@batory.org.pl
www.batory.org.pl

Warszawa, 20 kwietnia 2010 r.

Szanowna Pani
Agnieszka Pomaska
Poseł na Sejm RP

Szanowny Pan
Sławomir Nowak
Wiceprzewodniczący Klubu Parlamentarnego PO

Szanowni Państwo,

Dziękujemy za przesłanie nam do konsultacji projektu ustawy o fundacjach politycznych. Bardzo cieszy nas fakt podjęcia przez Państwa tak ważnego problemu. Jednym ze stałych postulatów Fundacji, zgłaszanych w ramach prowadzonych przez nas programów „Masz Głos, Masz Wybór” i „Przeciw Korupcji”, jest zmiana sposobu wydatkowania funduszy publicznych przekazywanych partiom politycznym, tak by z jednej strony gwarantowały większą przejrzystość finansową, z drugiej zaś stwarzały warunki poprawy jakości działań i oferty programowej ugrupowań politycznych. Mamy nadzieję, że przy jednoczesnym ograniczeniu kosztownej propagandy wyborczej - projekt, co bardzo ważne, zakłada zmniejszenie wydatków na reklamę - Ustawa sprzyjać powinna poprawie jakości debaty publicznej i efektywności finansowania partii politycznych z budżetu państwa.

Pozytywnie oceniając Państwa inicjatywę, chcielibyśmy jednocześnie zwrócić uwagę na pewne jej niedoskonałości, które rodzić mogą niebezpieczeństwo wypaczenia intencji Projektodawcy. Zmiana lub doprecyzowanie niektórych zapisów we wskazanym przez nas kierunku pozwoli, naszym zdaniem, zachować integralność i spójność proponowanych rozwiązań z innymi obowiązującymi ustawami.

1. Art. 3 określa cele, jakie realizować mają fundacje polityczne w sposób zbyt ogólnikowy. Wydaje się, że aby ustawa spełniła swoje zadanie, (o którym mowa w jej uzasadnieniu), cele fundacji politycznych powinny być bardziej doprecyzowane i skupiać się przede wszystkim na przygotowywaniu merytoryczno-programowego zaplecza dla partii politycznych i ukierunkowania kampanii politycznych na dyskusję merytoryczną z jednej strony, oraz podniesienia poziomu debaty w sferze publicznej z drugiej. W tym kontekście niezrozumiałe

wyduje się wprowadzenie możliwości przekazywania przez fundacje polityczne dotacji, stypendiów i grantów (art. 4). Fundacje polityczne powinny prowadzić działalność operacyjną i działać jak instytuty polityczne, a nie organizacje grantodawcze, szczególnie, że możliwość udzielania dotacji innym podmiotom może rodzić patologie w postaci „wyciekania” środków do podmiotów założonych przez osoby fizyczne związane z partią na cele pozaustawowe.

2. Art. 23 określa dozwolone źródła finansowania fundacji politycznych, włączając do nich darowizny oraz środki z działalności odpłatnej. Artykuł nie ogranicza jednocześnie ani kręgu podmiotów, które mogą wspierać fundacje polityczne darowiznami ani ich maksymalnej wysokości. Oznacza to, że darczyńcami fundacji mogą być zarówno osoby fizyczne jak i prawne, w tym również firmy. Tymczasem ustawa o finansowaniu partii politycznych, umożliwiając partiom uzyskiwanie znacznych środków z budżetu państwa, wprowadza jednocześnie zakaz przyjmowania darowizn od biznesu, a także ogranicza wysokość darowizn jakie osoba fizyczna można wpłacić na partię lub jej fundusz wyborczy. Ograniczenia te stanowią znaczące zabezpieczenie przed niewłaściwymi wpływami na rządzących, a projektowana ustawa umożliwia ich obejście. Dodatkowo, w ustawie o finansowaniu partii politycznych darowizny na rzecz partii nie są zwolnione z opodatkowania, tymczasem darowizny na rzecz fundacji politycznych będą miały prawo do ulgi podatkowej. To kolejny wyłom w systemie finansowania partii politycznych, który ułatwić może pośrednie finansowanie partii przez grupy wpływu. Niejasny jest również powód, dla którego fundacje miałyby sprzedawać swoje produkty lub usługi wytworzone z przekazanych na ten cel środków publicznych. Skoro służyć mają one partii, która je powoła lub ogółowi społeczeństwa, nie ma powodu, aby były rozpowszechniane odpłatnie. Szczególnie dziwne w tym kontekście wydaje się wyliczenie tych produktów, które podlegać mogą sprzedaży, w tym zwłaszcza szczególnie statutu i programu fundacji, który z mocy prawa powinien być jawny i ogólnie dostępny.
3. W rozdziale VII dotyczącym nadzoru nad fundacjami politycznymi zabrakło - w naszej opinii - rozwiązania analogicznego do przyjętego w ustawie o partiach politycznych tj. możliwości wglądu i składania zastrzeżeń do sprawozdań fundacji politycznych przez stowarzyszenia, fundacje, partie polityczne i komitety wyborcze. Rozwiązanie takie zwiększyłoby jawność finansowania fundacji politycznych deklarowaną w art. 20 ust. 1 projektu ustawy. Szczególnie, że art. 48 ust. 5 projektu ustawy daje fundacjom politycznym prawo do składania zastrzeżeń do sprawozdań partii politycznych – wydaje się więc, że tym bardziej sprawozdania fundacji politycznych powinny podlegać ww. kontroli.

Mamy nadzieję, że przedstawione powyżej uwagi zostaną uwzględnione przy ostatecznej wersji projektu ustawy o fundacjach politycznych. Wyrażamy gotowość uczestniczenia w dalszych etapach prac nad ustawą, w tym konsultacjach kolejnych wersji.

Z wyrazami szacunku

/-/

Adam Sawicki

Fundacji im. Stefana Batorego